



T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi



Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01- 840
Konu : Sayın Süleyman Turan ÇİRKİN' in
7/18 Esas No' lu Yazılı Soru Önergesi

55177

05/10/2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : Başbakanlığının 18.09.2007 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-5-9/3679 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Hatay Milletvekili Sayın Süleyman Turan ÇİRKİN' in “Su sorunu ve su ile ilgili projelere ilişkin” 7/18 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veyisel EROĞLU
Bakan

EK
Cevabi yazı (5 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

**HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN SÜLEYMAN TURAN ÇİRKİN' İN
7/18 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

1,2. Toplam 78 milyon ha yüzölçümüne sahip ülkemiz 28 milyon ha tarım alanına sahiptir. Sulanabilir alan ise 25.9 milyon ha' dır. Bu alanın 8.5 milyon ha' ı ekonomik olarak sulanabilir alan olup, bugün için 4.9 milyon ha' ı sulanmaktadır. Bu alanın 2.9 milyon ha' ı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzce inşa edilerek işletmeye açılmış olan sulama tesisleri vasıtasıyla sulanmaktadır. Geliştirilmesi planlanan alan ise 3.9 milyon ha' dır.

2023 yılı hedefimiz ekonomik olarak sulanabilir 8.5 milyon ha arazinin tamamını sulamaya açmaktır.

Ülkemizdeki kullanılabilir su potansiyeli 112 milyar m³' tür. (98 milyar m³ yerüstü+14 milyar m³ yer altı suyu). Bunun 40.1 milyar³'ü (%36' sı) kullanılmaktadır.

Kullanılan potansiyelin;

29.6 milyar m³' ü sulamada,

6,2 milyar m³' ü içme ve kullanma suyu olarak,

4,3 milyar m³' ü ise sanayide kullanılmaktadır.

2023 yılında ülkemizdeki kullanılabilir suyun tamamının kullanılacağı ve dağılımında sektörel olarak şu şekilde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

72 milyar m³ sulamada,

18 milyar m³ içme ve kullanma suyu olarak,

22 milyar m³ ise sanayide kullanılacağı öngörülmektedir.

Tarım sektöründe sulamada kullanılan suyun daha etkin ve randımanlı kullanılmasını sağlamaya yönelik Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz, özellikle 2003 yılında sulama sistemlerinin tasarımı reform yapmış, açık sistemden vazgeçip kapalı sistemi kabul etmiştir. Yatırım programına alınan bütün projelerin ön inceleme, master plan ve planlama aşamalarında açık sistemden kapalı sisteme geçilmiş bulunmaktadır. Böylelikle hem su tasarrufu sağlanmış hem de modern sulama sistemlerinin kullanımı teşvik edilmiştir. Günümüzde suyun etkin biçimde kullanılması ve korunmasında, iletim, dağıtım ve araziye uygulanmasında ileri teknolojilerin kullanılmasına yönelik kapalı sistem sulama projeleri geliştirilerek inşa edilmektedir. İşletmede bulunan sulama projelerinde %5 civarında olan borulu şebeke tipi, bugün %11' e ulaşmıştır. İnşa halindeki projelerde ise bu oran %60 civarındadır. İnşaatlar tamamlandıkça, bugün %11 olan borulu sistem oranı %40' lara yükselmiş olacaktır.

Genel Müdürlüğümüzce yeni yapılacak projeler ve mevcut şebekelerin rehabilitasyonunda kapalı sulama sistemlerini artırma yönündeki kararlılığı sürdürülecektir. Bu politikayı topoğrafya ve hidrolik şartların elvermesi halinde, daha etkin bir sulama yönetimi ve su tasarrufunun sağlanması yönünden vazgeçilemez bir yaklaşım olarak benimsemiştir.

3. Son 4 yılda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz tarafından, 101 adet depolama tesisi(baraj, gölet), 5 milyon kişiye yılda 450 milyon m³ su sağlayan 15 adet içmesuyu tesisi, yerleşim ve tarım alanlarını koruma altına alan 727 adet taşkından koruma tesis işletmeye açılmıştır.

Genel Müdürlüğümüzün yatırım programına 2002-2007 yılları arasında; Tarım sektöründen 5, Enerji sektöründen 7 ve Hizmetler sektöründen 11 adet olmak üzere toplam 23 adet Büyük Su İşleri projesi yatırım programına alınmış, Tarım sektöründen 29, Enerji sektöründen 5, Hizmet sektöründen 8 adet ve Çevre sektöründen 1 adet olmak üzere toplam 43 adet Büyük Su İşleri projesi bitirilmiştir. Bunlara ilişkin detay listeler ve 2002-2007 yıllarında Genel Müdürlüğümüzün yatırım bütçesine ayrılan ve kullanılan ödenek miktarı ekte belirtilmiştir.

DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZCE 2002-2007 YILLARI ARASINDA

BİTİRİLEN BÜYÜK SU İŞLERİ PROJELERİ

PROJE ADI	İLİ	KARAKTERİSTİK	BİTİŞ YILI
TARIM SEKTÖRÜ			
1 - Seydişehir-Suğla depolaması	Konya	Depolama : 258,5 hm3	2003
2 - Seydişehir-Suğla pompaj sulaması	Konya	Sulama : 3351 ha	2003
3 - Aş.Aksu II.merhale	Antalya Burdur	Depolama : 1034 hm3	2003
		Sulama : 12411 ha	
		Taşkın : 7000 ha	
4 - Divriği I.Merhale	Sivas	Depolama : 14,85 hm3	2003
		Sulama : 2370 ha	
5 - Çürüksu-Gökpınar	Denizli	Depolama : 28,2 hm3	2003
		Sulama : 5824 ha	
6 - Aş.Susurluk Manyas I.merhale	Bursa	Sulama : 16683 ha	2004
		Taşkın : 7300 ha	
7 - İzmir taşkın	İzmir	Taşkın : 26 mah.	2004
8 - Hatay-Yayladağ	Hatay	Depolama : 6,5 hm3	2004
		Sulama : 719 ha	
9 - Erzincan-Çardaklı	Erzincan	Depolama : 10,4 hm3	2004
		Sulama : 5063 ha	
10 - Sultansuyu	Malatya	Depolama : 69,8 hm3	2004
		Sulama : 18035 ha	
		Yenileme : 2250 ha	
11 - Türkiye-Suriye sınırı fiziki güvenlik sisteminin Dicle nehri kıyı oyulmalarından korunması	Şırnak	Şev tah. : 15,2 km	2004
12 - Gazibey	Sivas	Depolama : 18,5 hm3	2004
		Sulama : 2537 ha	
13 - Gümüşsu-Ürkmaz	İzmir	Depolama : 22,4 hm3	2005
		Sulama : 900 ha	
14 - Seydişehir Karaören pompaj	Konya	Sulama : 1470 ha	2005
15 - Aksaray-Uluirmak II.merhale	Aksaray	Depolama : 67,8 hm3	2005
		Yenileme : 4582 ha	
16 - Yumurtalık ovası cazibe sulaması	Adana	Sulama : 6410 ha	2005
		Sulama : 7544 ha	
17 - Kesiksuyu-Savrun	Osmaniye	Sulama : 7544 ha	2005
		Sulama : 7544 ha	
18 - Ayhanlar	Nevşehir	Depolama : 22 hm3	2005
		Sulama : 1773 ha	
19 - Afyon-Gecek	Afyonkarahisar	Depolama : 50 hm3	2005
		Sulama : 8552 ha	
20 - Gökirmak-Hasköy	Kastamonu	Sulama : 3000 ha	2005
21 - Yaylak sulaması (GAP)	Şanlıurfa	Sulama : 18322 ha	2006
22 - Bitlis-Ahlat (Ovakışla sulaması)	Bitlis	Sulama : 2810 ha	2006
23 - Gelendost II.merhale	Isparta	Sulama : 1000 ha	2006
24 - Koruluk barajı ve sulaması (DAP)(DOKAP)	Gümüşhane	Depolama : 11,5 hm3	2006
		Sulama : 4074 ha	
25 - Fırtına vadisi ıslahı (DOKAP)	Rize	Taşkın : 220 ha	2006
26 - Çaygören II.merhale	Balıkesir	Depolama : 165 hm3	2006
		Sulama : 8665 ha	
		Taşkın : 6000 ha	
27 - Şanlıurfa Taşkın (GAP)	Şanlıurfa	Taşkın : 1 il	2006
28 - Kırşehir-Sıddıklı (*)	Kırşehir	Depolama : 28,5 hm3	2007
		Sulama : 4945 ha	
29 - Kırşehir-Karaova (*)	Kırşehir	Depolama : 65 hm3	2007
		Sulama : 4250 ha	

BİTİRİLEN BÜYÜK SU İŞLERİ PROJELERİ

PROJE ADI	İLİ	KARAKTERİSTİK	BİTİŞ YILI
ENERJİ SEKTÖRÜ			
1 - Kralkızı-Dicle (Kralkızı ve Dicle barajı ve HES)	Diyarbakır	Depolama : 1919 hm3 Kurulu Güç : 204 MW Ort. Üretim : 444 GWh/yıl	2002
2 - Peri-Munzur (Mercan HES)	Tunceli	Kurulu Güç : 19 MW Ort. Üretim : 78 GWh/yıl	2003
3 - Darende-Gökpınar (Hacılar HES)	Malatya	Kurulu Güç : 14 MW Ort. Üretim : 89 GWh/yıl	2003
4 - Batman I. merhale	Batman-Diyarbakır	Depolama : 1250 hm3 Kurulu Güç : 198 MW Ort. Üretim : 483 GWh/yıl	2004
5 - Muratlı Barajı ve HES (DOKAP)	Artvin	Depolama : 75 hm3 Kurulu Güç : 115 MW Ort. Üretim : 444 GWh/yıl	2007
- HİZMETLER SEKTÖRÜ			
1 - Konya içmesuyu	Konya	İçmesuyu : 37,8 hm3/y İsale Hattı : 35,4 km Tasfiye Tesisleri	2002
2 - Samsun içmesuyu	Samsun	Depolama : 106,5 hm3 İçmesuyu : 126,5 hm3/yıl İsale Hattı : 39,5 km Tasfiye Tesisleri	2002
3 - Çaygören II. merhale	Balıkesir	İçmesuyu : 53 hm3/y İsale Hattı : 29 km Tasfiye Tesisleri	2002
4 - Şanlıurfa içmesuyu	Şanlıurfa	İçmesuyu : 135,3 hm3/y İsale Hattı : 66 km Tasfiye Tesisleri	2003
5 - Kars acil içmesuyu	Kars	İçmesuyu : 9,5 hm3/y İsale Hattı : 21 km Tasfiye Tesisleri	2003
6 - Berdan II. Merhale	Mersin	İçmesuyu : 142,5 hm3/y İsale Hattı : 114,1 km Tasfiye Tesisleri	2004
7 - Bursa İçmesuyu (*)	Bursa	Depolama : 77,3 hm3 İçmesuyu : 218 hm3/yıl İsale Hattı : 107,2 km Tasfiye Tesisleri	2007
8 - Seve (Kilis içmesuyu) (GAP) (*)	Kilis	Depolama : 20,9 hm3 İçmesuyu : 5,8 hm3/yıl İsale Hattı : 15,4 km Tasfiye Tesisleri	2007
CEVRE SEKTÖRÜ			
1 - Mucur Seyfe havzası ekoloji koruma (drenaj işleri)	Kırşehir	24 975 m ana kanal 10 000 m yedek kanal 46 250 m drenaj ana kanalı 643 900 m derin dren. kanalı 482 700 m çiftlik drenaj şebekesi ile kontrol kapakları ve servis yolları yapımı Islah : 15 792 ha	2005

Not : (*) 2007 yılında bitirilmesi planlanmıştır.

7/18

**DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZÜN YATIRIM PROGRAMINA 2002-2007 YILLARI ARASINDA ALINAN BÜYÜK
SU İŞLERİ PROJELERİ**

PROJE ADI	YER (İL VE İLÇE)	KARAKTERİSTİK	PROGRAMA ALINMA TARİHİ
TARIM SEKTÖRÜ			
1 - Yukarı Murat I. Merhale	Ağrı	Depolama : 373,11 hm ³ Sulama : 15927 ha	2004
2 - Bağbaşı Barajı ve Mavi Tüneli	Konya	Depolama : 204,9 hm ³	2005
3 - Şereflikoçhisar	Ankara	Depolama : 59,5 hm ³ Sulama : 3375 ha	2005
4 - Meriç-Çakmak I. Merhale	Edirne	Depolama : 176,26 hm ³ Sulama : 14200 ha	2007
5 - Yozgat-Musabeyli	Yozgat	Sulama : 1850 ha	2007
ENERJİ SEKTÖRÜ			
1 - Atasu HES (DOKAP)	Trabzon	Kurulu güç : 45 MW Ort. Üretim : 151 GWh/yıl	2002
2 - Kirazlıköprü (ZBK)	Bartın	Kurulu güç : 15 MW Ort. Üretim : 82 GWh/yıl	2002
3 - Boğazköy Barajı ve HES	Bursa	Kurulu Güç : 10 MW Ort. Üretim : 20 GWh/yıl	2003
4 - Bağbaşı Barajı ve Mavi Tüneli ve HES	Konya	Kurulu güç : 25 MW Ort. Üretim : 82,6 GWh/yıl	2005
5 - Boyabat Barajı ve HES	Sinop	Depolama : 3557 hm ³ Kurulu Güç : 510 MW Ort. Üretim : 1500 GWh/yıl	2005
6 - Bayram Barajı ve HES (DOKAP)	Artvin	Depolama : 133 hm ³ Kurulu Güç : 81,5 MW Ort. Üretim : 265 GWh/yıl	2005
7 - Bağlık Barajı ve HES (DOKAP)	Artvin	Depolama : 7 hm ³ Kurulu Güç : 67 MW Ort. Üretim : 238 GWh/yıl	2005
HİZMETLER SEKTÖRÜ			
1 - Mardin-Kızıltepe İçmesuyu (GAP)	Mardin	İçmesuyu : 28 hm ³ /yıl İsale Hattı : 86,5 km	2004
2 - Kayseri İçmesuyu	Kayseri	İçmesuyu : 163,3 hm ³ /yıl İsale Hattı : 38,1 km Tasfiye Tesisleri	2004
3 - Bodrum Yarımadası İçmesuyu	Muğla	İçmesuyu : 10,17 hm ³ /yıl İsale Hattı Tasfiye Tesisleri	2004
4 - Siirt Acil İçmesuyu (GAP)	Siirt	İçmesuyu : 22,2 hm ³ /yıl İsale Hattı : 91 km Tasfiye tesisleri	2005
5 - Afyonkarahisar İçmesuyu	Afyon- karahisar	Depolama : 50 hm ³ İçmesuyu : 15,5 hm ³ /yıl İsale Hattı : 20,1 km Tasfiye Tesisleri	2005
6 - Uşak İçmesuyu	Uşak	İçmesuyu : 6,4 hm ³ /yıl	2006
7 - Karaman (İçmesuyu) II. Merhale	Karaman	İçmesuyu : 22,1 hm ³ /yıl İsale Hattı : 10,5 km	2006
8 - Çorum (Hatap) İçmesuyu (YHGP)	Çorum	İçmesuyu : 11,04 hm ³ /yıl İsale Hattı : 17 km Tasfiye tesisleri	2006
9 - Çankırı İçmesuyu	Çankırı	İçmesuyu : 14,8 hm ³ /yıl İsale Hattı : 139 km Tasfiye tesisleri	2006
10 - Zonguldak İçmesuyu	Zonguldak	Derivasyon : 11 hm ³	2006
11 - Musabeyli (Yozgat İçmesuyu)	Yozgat	Depolama : 48,6 hm ³ İçmesuyu : 23,7 hm ³ /yıl İsale Hattı : 11,6 km Tasfiye tesisleri	2007

2002-2007 YILLARINDA DSİ YATIRIM PROJELERİNE AYRILAN ÖDENEKLER

(YTL)		
Yılı	Ayrılan Revize Ödenek	Harcama
2002	2 539 078 272	2 470 062 492
2003	2 030 712 506	1 944 610 426
2004	2 043 013 216	1 957 037 724
2005	2 657 195 491	2 411 942 462
2006	2 589 530 467	2 433 430 582
2007 (ilk 8 aylık)	2 713 727 233	1 242 948 123